

W ŚWIERADOWIE-ZDROJU ZAINAUGUROWANO 4. EDYCJĘ DNI ARCHITEKTURY DREWNIANEJ

Posted on 21 sierpnia 2026

21 sierpnia 2026 roku w Uzdrowisku Świeradów-Zdrój odbyła się inauguracja 4. edycji Dni Architektury Drewnianej. Spotkanie rozpoczęło ogólnopolski cykl wydarzeń poświęconych ochronie, konserwacji i popularyzacji tradycyjnego budownictwa drewnianego. Tegoroczna edycja obejmuje osiem województw, ponad trzydziestu partnerów i dziesiątki wydarzeń organizowanych w całej Polsce.

Wspólna troska o architekturę drewnianą

Drewniane zabytki są jednym z najbardziej charakterystycznych elementów polskiego krajobrazu kulturowego. Stanowią świadectwo regionalnej różnorodności, kunsztu dawnych rzemieślników i stylu życia lokalnych społeczności. Wiele z nich zachowało się w historycznych układach przestrzennych, dzięki czemu współtworzą nie tylko pojedyncze miejscowości, lecz także całe krajobrazy kulturowe.

Ich liczba z roku na rok jednak maleje, a stan zachowania wielu obiektów systematycznie się pogarsza. Architektura drewniana nadal bywa postrzegana jako nietrwała, przestarzała lub niedostosowana do współczesnych potrzeb. Dni Architektury Drewnianej mają zmieniać ten sposób myślenia, przypominając, że tradycyjne budownictwo jest żywym dziedzictwem, które może być świadomie użytkowane, odpowiedzialnie konserwowane i przekazywane kolejnym pokoleniom.

Podczas otwarcia p.o. dyrektor Narodowego Instytutu Dziedzictwa Michał Krasucki zaznaczył, że architektura drewniana stanowi ważną część tożsamości kulturowej oraz krajobrazu Polski. Jej wartość wynika nie tylko z formy poszczególnych zabytków, lecz także z ich związku z historią miejsc, dawnymi technikami budowlanymi i doświadczeniem wielu pokoleń rzemieślników.

„Drewniane zabytki są nieodłącznym elementem polskiego krajobrazu, dziś przede wszystkim krajobrazu wiejskiego. W całej Polsce znajdują się ich tysiące. Są świadectwem regionalnej różnorodności form konstrukcyjnych i dekoracyjnych, efektem wielowiekowego doskonalenia rzemiosła, a także odzwierciedleniem stylu życia dawnych społeczności” – powiedział.

Wiedza, rzemiosło i dobre praktyki.

Inauguracja rozpoczęła się konferencją prasową i przemówieniami otwierającymi. Ważną częścią programu były wystąpienia poświęcone współczesnemu budowaniu z poszanowaniem lokalnej tradycji oraz ochronie domów przysłupowych i drewnianej architektury Dolnego Śląska.

Burmistrz Miasta i Gminy Leśna Szymon Surmacz oraz Bartosz Kijewski ze Stowarzyszenia na rzecz zrównoważonego rozwoju Gór Izerskich „Flins”, przedstawili zagadnienia związane z kształtowaniem zabudowy na terenie gminy Leśna. Małgorzata Maszkiewicz z Fundacji Dolina Domów Przysłupowych omówiła natomiast wzornik sudecki i mapę domów przysłupowych w kontekście dziedzictwa architektonicznego Dolnego Śląska.

Podczas uroczystości wręczono również podziękowania partnerom wydarzenia oraz właścicielom domów przysłupowych uczestniczącym w Dniach Architektury Drewnianej. To właśnie zaangażowanie właścicieli, użytkowników i opiekunów zabytków pozwala zachować historyczne obiekty oraz udostępniać je szerokiej publiczności.

Uczestnicy inauguracji mogli skorzystać ze strefy rzemieślniczej, w której odbywały się warsztaty demonstracyjne. Prezentowano między innymi remont historycznej stolarki okiennej metodą skandynawską, zastosowanie olejów lnianych, farb z oleju lnianego i smoły drzewnej w konserwacji obiektów szachulcowych i przysłupowych, tradycyjne ciesielstwo, snycerstwo oraz wykorzystanie gliny w architekturze drewnianej.

Dostępny był także punkt konsultacyjny prowadzony przez Stowarzyszenie DOM KOŁODZIEJA. Właściciele zabytkowych obiektów mogli uzyskać informacje dotyczące pozyskiwania środków zewnętrznych na prace konserwatorskie i rewitalizacyjne. Jednym z elementów inauguracji była także prezentacja publikacji Narodowego Instytutu Dziedzictwa poświęconych architekturze drewnianej, tradycyjnemu rzemiosłu i dawnym technikom ciesielskim.

Uczestnicy mogli bezpłatnie otrzymać papierowe egzemplarze książek, porozmawiać z autorami oraz skorzystać z wiedzy ekspertów zajmujących się ochroną zabytków.

Dodatkowym punktem programu było spotkanie autorskie z Albertem Berne, autorem książki „Olej lniany, farby lniane i smoła drzewna w budownictwie”. Publikacja w przystępny sposób przedstawia naturalne materiały i tradycyjne metody zabezpieczania drewna, metalu oraz innych powierzchni. Pokazuje również możliwości ich wykorzystania w konserwacji zabytków, pracach remontowych i zrównoważonym budownictwie.

Wszystkie prezentowane publikacje Narodowego Instytutu Dziedzictwa są również dostępne do bezpłatnego pobrania w formacie PDF na stronie:

ksiegarnia.nid.pl

Architektura Świeradowa-Zdroju z bliska

Program inauguracji umożliwiał poznawanie architektury także poprzez bezpośredni kontakt z zabytkami. Uczestnicy zwiedzili obiekty Uzdrawiska Świeradów-Zdrój, w tym Halę Spacerową i wieżę widokową. Odbył się również spacer architektoniczny prowadzony przez Bartosza Kijewskiego, podczas którego zaprezentowano charakterystyczne elementy zabudowy kurortu oraz jej związki z tradycją budowlaną regionu.

Praktyczna i edukacyjna formuła spotkania pokazała, że skuteczna ochrona drewnianego dziedzictwa wymaga współpracy wielu środowisk: właścicieli i użytkowników zabytków, rzemieślników, konserwatorów, samorządów, organizacji społecznych, instytucji kultury, mieszkańców i pasjonatów tradycyjnego budownictwa.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Generalna Konserwator Zabytków Bożena Żelazowska, w liście odczytanym przez zastępczynię dyrektora NID Annę Zawadzką, zaznaczyła, że Świeradów-Zdrój chlubi się unikalną architekturą drewnianą.

„Jej wizytówką są w szczególności: 80-metrowa Hala Spacerowa przy Domu Zdrojowym i domy przysłupowe – cenne przykłady architektury pogranicza Polski, Niemiec i Czech, do dziś robiące wrażenie rozwiązaniami konstrukcyjnymi i proekologiczną funkcjonalnością” – dodała Generalna Konserwator Zabytków.

P.o. dyrektor Narodowego Instytutu Dziedzictwa Michał Krasucki podkreślił, że jednym z najważniejszych zadań Dni Architektury Drewnianej jest budowanie społecznej świadomości oraz wspieranie osób, które na co dzień opiekują się zabytkowymi obiektami. Inicjatywa ma pokazywać nie tylko piękno drewnianej architektury, ale również wiedzę, odpowiedzialność i pracę potrzebne do jej zachowania.

„Dni Architektury Drewnianej mają wspierać właścicieli takich obiektów, pomagać im w świadomym użytkowaniu budynków oraz w ich ochronie dla przyszłych pokoleń” – dodał.

Dni Architektury Drewnianej w całej Polsce

Inauguracja w Świeradowie-Zdroju otworzyła tegoroczną edycję wydarzenia, odbywającą się w dwa ostatnie weekendy sierpnia. Program obejmuje spacer architektoniczne, warsztaty rzemieślnicze, pokazy konserwatorskie, wykłady, prelekcje i spotkania. Dla zwiedzających otwierane są także zabytkowe obiekty prywatne, które na co dzień nie zawsze są dostępne dla szerokiej publiczności.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Generalna Konserwator Zabytków Bożena Żelazowska zachęca, aby skorzystać z bogatej oferty przygotowanej z okazji Dni Architektury Drewnianej.

„Zachęcam do uczestniczenia w wykładach promujących dobre praktyki związane z ochroną tradycyjnego budownictwa z drewna, w warsztatach ciesielskich, spotkaniach z rzemieślnikami, spacerach architektonicznych, do rozmów z Tymi, którzy na co dzień dbają o zachowanie drewnianych budynków, poznawania ich historii, a także zwiedzania budynków, które na co dzień nie są dostępne. Dodam, że tegoroczna edycja odbywa się aż w ośmiu województwach i uczestniczy w niej ponad trzydziestu partnerów” – napisała Generalna Konserwator Zabytków.

W trakcie inauguracji głos zabrali również Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków Daniel Gibski, Wiceprezes Zarządu Uzdrowiska Świeradów-Czerniawa Mariola Szczęśna oraz Prezes Fundacji Ruinersi na Dolnym Śląsku Dariusz Borkowski, którzy podkreślili znaczenie architektury drewnianej dla dziedzictwa narodowego i zaprosili do wzięcia udziału w wydarzeniach organizowanych w ramach Dni Architektury Drewnianej 2026.

Wydarzenia przygotowywane przez Narodowy Instytut Dziedzictwa wspólnie z partnerami regionalnymi odbywają się w województwach: dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, lubuskim, małopolskim, mazowieckim, podlaskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim. Łączą specjalistów, mieszkańców, właścicieli zabytków oraz miłośników drewna i tradycyjnego rzemiosła.

Dni Architektury Drewnianej przypominają, że drewniane budynki nie są wyłącznie relikami przeszłości. Są materialnym zapisem lokalnej historii, źródłem wiedzy o dawnych technikach i ważnym elementem współczesnego krajobrazu. Ich zachowanie zależy zarówno od specjalistycznych działań konserwatorskich, jak i od społecznego zrozumienia ich wartości oraz codziennej troski właścicieli i użytkowników.

Koordynatorem spacerów architektonicznych, udostępnionych obiektów oraz wydarzeń w Leśnej jest Fundacja Ruinersi na Dolnym

Śląsku.

Wydarzenie organizowane jest w ramach działalności Pracowni Terenowej – Centrum Architektury Drewnianej NID w Zakopanem.

Dni Architektury Drewnianej 2025 objęte zostały patronatem honorowym Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Patronami medialnymi wydarzenia są Polskie Radio oraz TVP 3.

Partnerem wydarzenia jest: Fundacja Ruinersi na Dolnym Śląsku, Uzdrowisko Świeradów-Zdrój, Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju, Gmina Leśna, Stowarzyszenie na rzecz zrównoważonego rozwoju Gór Izerskich „Flins”, Gildia Przewodników Sudeckich, Fundacja Dolina Domów Przysłupowych, Stowarzyszenie DOM KOŁODZIEJA, „Daleko Jeszcze?” Bogatyńska Grupa Przewodników Sudeckich, Stowarzyszenie Maternus, Wieża Książęca w Siedlęcinie, Dominium Łomnica Fundacja Rozwoju Krajobrazu Kulturowego, Tkacze Śląscy, Klub Przyrodników w Uniemyślu, Fundacja Marysieńka.

